

ලෝක ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා කාන්තා දායකත්වය

මිනිස්බල හා රැකිරීම් දෙපාර්තමේන්තුව

පී.ඩබ්.චතුරිකා චන්ද්‍රසේන.

හැඳින්වීම

ලෝක ජනගහනයෙන් 50% ක් පමණක්ම කාන්තාවන්ය. එමෙන්ම ලෝක ශ්‍රම බලකායෙන් 40% ක් නියෝජනය කරන්නේද කාන්තාවන්ය. ආර්ථික සංවර්ධනයෙහිලා මොවුන්ගෙන් ඉටුවන කාර්ය භාරය සුවිශාලය. උදාහරණ ලෙස ලොව කෘෂිකාර්මික බලකායෙන් 43% කාන්තාවන්ගෙන් සමන්විත වේ. විවිධ රටවල ආර්ථික සංවර්ධනයෙහිලා කාන්තාවන්ගේ සහභාගිත්වය නොයෙකුත් සමාජ, සංස්කෘතික හා දේශපාලන බලපෑම් මත සීමා වී පවතී. එහෙත් පොදුවේ ගත් විට සමස්ථ ලෝකයෙහිම සංවර්ධනයෙහිලා කාන්තාවන් විශාල දායකත්වයක් දක්වමින් සිටී.

නැගී එන ආර්ථිකය තුළ වීන ආර්ථිකයේ පිබිදීමටත් වඩා වේගයෙන් ආර්ථික වර්ධනය සඳහා කාන්තාවන්ගේ සහභාගිත්වය වැඩි වෙමින් පවතී. සමාජමය හා ආර්ථිකමය වශයෙන් කාන්තාව ශක්තිමත් වීම, ව්‍යාපාරික හා වෙනත් විවිධ ක්ෂේත්‍රවල ප්‍රගමනය උදෙසා කාන්තාවන්ගෙන් ඉටු කෙරෙන කාර්ය භාරය පිළිබඳ ඇගයීම, අධ්‍යයනය කිරීම හා විශ්ලේෂණය කිරීමට වනිතාර්ථික විද්‍යාව යෙදුම වර්තමානයේ භාවිතයට ගැනෙයි.¹

පොදුවේ ගත් කල ලොව කාන්තාවන් විෂයෙහිලා දැකිය හැකි කැපී පෙනෙන ලක්ෂණ වනුයේ ඔවුන්ගේ ආයු අපේක්ෂාවන් ඉහළ යෑම, අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය තුළ ඔවුන් හිමි කර ගෙන ඇති සහ හිමි කර ගනිමින් සිටින ප්‍රගතිය සහ වෘත්තීය හා කළමනාකරන මට්ටමේ රැකියාවන්හි ඔවුන්ගේ නියෝජනය ඉහළ යාමයි. එමෙන්ම අඩු සංවර්ධිත හා සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල කෘෂිකර්මය, අපනයන සැකසුම් කර්මාන්ත කටයුතු හා ශ්‍රම විභජනය සම්බන්ධව කාන්තාවන්ගේ දායකත්වය කැපී පෙනේ.

1. women working in the shadows. The informal economy and export processing Zones.

02. ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා වන දායකත්වය

ආර්ථික වර්ධනය සහ කාන්තා ශ්‍රම සහභාගිත්වයෙහි ඉහළ යෑම අතර සෘජු සම්බන්ධතාවක් පවතී. ලෝක දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය සඳහා කාන්තාවන්ගේ දායකත්වය 40% ක් යැයි ගණනය කර ඇත. මෙම ගණන් බැලීම්වලට හසු නොවන සුවිසල් කාර්ය භාරයක් කාන්තාව අතින් ඉටු කෙරෙයි. විශේෂයෙන් අඩු සංවර්ධිත සහ සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල කාන්තාවන් නියැලෙන අවිධිමත් අංශයේ ක්‍රියාකාරකම් රැසක් ගණනය කිරීම් වලට හසු වන්නේ නැත. පෘථිවියේ සිට සඳට ඇති දුර කි.මී.394,400 ක ප්‍රමාණය දකුණු අප්‍රිකාවේ කාන්තාවන් සමූහය එක්ව නිවසට අවශ්‍ය වතුර ගෙන ඒමට දිනකට ගමන් කරන දුරට සමානය.²

එහෙත් ආර්ථික සංවර්ධනය මැනීමේදී මෙවැනි කරුණු අවධානයට හෝ ගණනය කිරීමට ලක් නොවේ. ඔවුන් ශ්‍රම බලකාය තුළ සිටියද ඊට යම් වටිනාකමක් එකතු නොකරන හෝ ශ්‍රම සහභාගිත්වයක් නොදක්වන පිරිසක් ලෙස ගණන් බැලීම් රාමුව තුළ සිටියද, ආර්ථික ක්‍රියාවලිය තුළ දැවැන්ත කාර්ය භාරයක් ඉටු කරමින් සිටී.

ශ්‍රී ලංකාවේ ද දේශීය කෘෂිකර්මය තුළ මෙන්ම තේ සහ රබර් වගාව ආදී වතු වගාව ආශ්‍රිතවද කාන්තා ශ්‍රමය බහුලව යොදා ගැනෙයි. ඔවුහු කෘෂිකාර්මික කටයුතුවල නියැලෙන අතරම කුටුම්භය තුළ විශාල මෙහෙවරක් ඉටු කරන අතරම වෙළඳපොළ හා ගනුදෙනු කරනු ලබති. එහෙත් ලොව කිසිදු තැනෙක මෙම සමස්ත ක්‍රියාවලිය ජාතික නිෂ්පාදිතය මැනීමේදී සැලකිල්ලට නොගනී.

රජයේ හෝ පෞද්ගලික අංශයේ හෝ රැකියාවල නියුතු බොහෝ කාන්තාවන් නිවසේ කටයුතු සඳහා කැප කරන කාලය පිළිබඳ නිශ්චිත ගණනය කිරීමක් ශ්‍රී ලංකාවේද සිදු නොකරයි. එම කාලයේ සාමාන්‍ය දළ වශයෙන් සතියට පැය 35-40 ක් පමණ වනු ඇත.

ලොව රටවල් රැසක ස්ත්‍රී/පුරුෂ දෙපාර්ශවය සමාන රැකියාවල නියුතුවන්නන් වුවද ඇතැම් අවස්ථාවල ඔවුන් අතර වෙනස්කම් දක්නට ලැබෙයි. ශ්‍රී ලංකාව සම්බන්ධයෙන් ගත් විට දෛනික වැටුප් ගෙවීමේදී මෙවැනි විෂමතා දක්නට ලැබෙයි. මහා මාර්ග ,නිවාස හා ගොඩනැගිලි ඉදි කිරීම් අංශයේද කාන්තා ශ්‍රමය යොදා ගනු ලබන අවස්ථාවල ඔවුන්ට ලැබෙන්නේ සාපේක්ෂව අඩු වැටුපකි. වැටුප් ගෙවීමේදී පවත්නා මෙම පරතරය කාන්තාවන්ගෙන් ඉහළ ඵලදායීතාවක් ලබා ගැනීමට බාධාවකි.

2. http://www.unifem.org/gender_issues/women_poverty_economics/facts_gures.html

සේවා වියුක්තිය

1 වගුව

ස්ත්‍රී, පුරුෂ භාවය අනුව ශ්‍රම බලකාය අනුපාතයක් ලෙස	2015	2016	2017	2018	2019
පුරුෂ	3	2.9	2.9	3	3.3
ස්ත්‍රී	7.6	7	6.5	7.1	7.4

(ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව-2019)

(මහ බැංකු වාර්තා)

ශ්‍රී ලංකාවේ සේවා වියුක්තිය සලකා බලන විට ස්ත්‍රී පාර්ශවයේ වැඩි අගයක් ගන්නා බව දක්නට ලැබේ.

අපනයන ආදායම් ඉපැයීමට කාන්තා දායකත්වය

ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන ප්‍රවර්ධන මණ්ඩලය යටතේ පවතින අපනයන ප්‍රවර්ධන මණ්ඩලය මඟින් පිහිටුවන ලද අපනයන සැකසුම් කලාප කිහිපයකි. රෙදිපිළි හා ඇඟළුම් නිෂ්පාදනය මෙම අපනයන සැකසුම් කලාපවල බහුලව සිදු කෙරේ. ශ්‍රී ලංකාවේ රෙදිපිළි සහ ඇඟළුම් නිෂ්පාදන අංශයේ රැකියාවල නියුතුවන්නන්ගෙන් බහුතරය කාන්තා පක්ෂයයි. මොවුන්ගෙන් 75% ක් පමණ වයස අවුරුදු 25 හෝ ඊටත් වඩා ලාබාල වයසෙහි පසුවන කාන්තාවන්ය.³

විදේශ සංක්‍රමණ

කාන්තාවන් විදේශ රැකියා සඳහා සංක්‍රමණය වීම.

විදේශ රැකියා සඳහා සංක්‍රමණ-2015-2019

2 වගුව

කාණ්ඩය	2015	2016	2017	2018	2019
විදේශ රැකියා සඳහා සංක්‍රමණය සංඛ්‍යාව	263,443	242,816	211,992	211,459	203,186
පුරුෂ (සංඛ්‍යාව)	172,788	160,306	139,268	129,774	122,201
% (ප්‍රතිශතය)	65.6	66	65.7	61.4	60.1
ස්ත්‍රී(සංඛ්‍යාව)	90,655	82,511	72,724	81,685	80,985
%	34.4	34	34.3	38.6	39.9

(සමාජ ආර්ථික දර්ශක-මහ බැංකු වාර්ෂික වාර්තා-2019) විදේශ සේවා නියුක්ති කාර්යාලය

විදේශ රැකියා සඳහා සංක්‍රමණය වීම ස්ත්‍රී පාර්ශවයට වඩා පුරුෂ පාර්ශවයේ වැඩි බවක් දක්නට ලැබේ.

3. Women working in the shadows the informal Economy and Export processing Zones.

අධ්‍යාපනයෙහි වර්ධනය

ලොව සෑම රටකම පාහේ ප්‍රාථමික අධ්‍යාපන අංශයෙහිලා පිරිමි ළමුන් සහ ගැහැණු ළමුන් අතර කලක් තිස්සේ තිබූ පරතරය ඉතාම වේගයෙන් තුරන් වී ඇත. ද්විතීයික අධ්‍යාපනයට පිරිමි ළමුන් මෙන්ම ගැහැණු ළමුන්ද යොමු වීමක් දක්නට ලැබේ. ඇතැම් රටවල ද්විතීයික අධ්‍යාපනය සඳහා ගැහැණු ළමුන් හා පිරිමි ළමුන් සමානව යොමු වීමක් දක්නට ලැබේ. ඇතැම් රටවල ද්විතීයික අධ්‍යාපනය ලබන ගැහැණු ළමයින්ගේ සංඛ්‍යාව පිරිමි ළමුන්ගේ සංඛ්‍යාව ඉක්මවා තිබේ. විශේෂයෙන් ලතින් ඇමරිකාවේ , කැරිබියන් දූපත්වල සහ නැගෙනහිර ආසියාවේ ද්විතීයික අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය තුළ ගැහැණු ළමුන්ගේ සහභාගිත්වය ඉහළ ගොස් ඇත.⁴

සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල් 45ක ද්විතීයික අධ්‍යාපනය අතින් ගැහැණු ළමුන් පිරිමි ළමුන් අභිබවා සිටී. ලොව විශ්වවිද්‍යාල විද්‍යාර්ථයින්ගෙන් අඩකටත් වඩා කාන්තාවන්ය. යුරෝපයේ සහ උතුරු ඇමරිකාවේ විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනය ලබන්නේ 60% ක් කාන්තාවන්ය.

ශ්‍රී ලංකාවේද පිරිමි ළමුන්ට සාපේක්ෂව ගැහැණු ළමුන්ගේ අධ්‍යාපන මට්ටම ඉහළ යන බවක් දක්නට ලැබේ. 2019 වර්ෂයේ අ.පො.ස. උසස් පෙළ සමත් පුරුෂ ස්ත්‍රී අනුපාතය 5: 11.9 වේ.⁵

4 OECD Report Higher Education to 2030

5 ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 2019

නිගමනය

ලෝක ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා කාන්තා දායකත්වය පෙර නොවූ විරූ පරිදි වර්ධනය වෙමින් පවතී. කාන්තා සෞඛ්‍ය සහ අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයන්හි ඇති වි තිබෙන ප්‍රගතිය මඟින් ඊට මනා පසුබිමක් සපයයි. ඒ ඔස්සේ ලෝක ආර්ථිකය තුළ විවිධ ක්ෂේත්‍ර ඔස්සේ සංවර්ධනයට දායක වෙමින් සිටියි. එහෙත් මෙම සහභාගිත්වය සීමා කෙරෙන බාධක රැසක්ද පවතී. ඒවායේ ප්‍රමාණය ඒ ඒ රටවල සමාජ, සංස්කෘතික හා දේශපාලන බලපෑම් මත තීරණය කෙරෙන අතර එමඟින් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියට සම්බන්ධ කර නොගත් විශාල ශ්‍රමයක් තවමත් අපතේ යමින් පවතී. නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේදී ශ්‍රම වෙළඳපොළ තුළ කාන්තා ශ්‍රමිකයන්ට පවත්නා වැටුප් විෂමතාව හා ණය හා වෙනත් සහානාධාර ආදිය ලබා ගැනීමේ අවහිරකම් මහ හැරවීම ලෝක ආර්ථිකයෙහි සංවර්ධනය සඳහා ඉතාමත් හිතකර වනු ඇත.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

- ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව වාර්තා
- මහ බැංකු වාර්තා 2018/2019
- OECD Report Higher Education to 2030
- World Development Report